Septemberskimmer

Sju dikter och några aforismer

av

Carl Uhnbom

Samlade
av

Lars Larsen
Med förord och efterord

Stockholm 2022

Copyright 2022 av Carl Uhnbom

Till Olle Hjern

Förord till Carl Uhnboms planerade diktsamling

(Publicerat 2020-09-07 på Lars Larsen's blogg Forest Man)

Har ni tänkt nån gång tanken på hur många oupptäckta genier det finns ibland oss, och inte minst hur många sådana poeter det finns, som aldrig såg dagens ljus? De är många, och de finns genom hela historien. Det finns t.ex. sjuåringar som skriver dikter som är bättre än något av det Hjalmar Gullberg (1898-1961) har skrivit.

Det finns en svensk poet idag mitt ibland oss som skriver bättre än Hjalmar Gullberg, och han är inte upptäckt av etablissemanget. Hans namn är Carl Uhnbom (en artikel om honom av mig finns här), och han har hunnit bli gammal. Han har, likt många av sina likar, inte gjort mycket väsen av sig, knappt höjt sin röst, skickar aldrig in några diktsamlingar till förlag, måste lockas av vänner att ge ut sina dikter, och han är ett psykfall och en helig dåre. Förstås. Dekadent i vissas ögon, helgon i andras. Han är en lärdomsgigant med universitetsbakgrund, och att prata med honom kräver oerhörd koncentration, det är som att sitta vid en stor filosofs fötter. Man måste vara allmänbildad för att hänga med.

Låt mig få fälla några tårar här på pappret över alla sådana som aldrig får ut sina dikter. De är många. Men låt mig också få göra mitt för att en av dessa många ska upptäckas. Jag vill att Carl Uhnbom upptäcks, och det är därför jag skriver detta förord. Han är enligt min åsikt **Sveriges bästa nulevande poet**. Jag är bildad i samtidspoesin och har verkat som litteraturkritiker, litteraturhistoriker och drivare av poesiscener. Jag vet vad jag pratar om när jag säger så. Jag har så att säga jämförelsematerial så det räcker.

Carl lyckas i alla sina dikter lättvint med det som andra försöker knåpa sig till genom att lura orden och språket (utan att vilja leva det liv som allena ger stor poesi); ingjuta romantiskt liv i sina dikter, levande LIV som strömmar från historiens skönhet av antik romantik och mera. Det är inga sentimentala dikter han skriver, utan dikter med tyngden av ett levt liv i helighet och lidande för sanningens skull. Han har värmen av en Olle Adolphson, vänheten hos en Vilhelm Ekelund, sötman hos en Stagnelius,

den friska blomsterdoften hos en Edith Södergran. Han är en romantikens son, och är en diktarfilosof och aforistiker i Vilhelm Ekelunds och Gunnar Björlings klass.

När vi nu skickar dessa dikter ut i världen, är det med en förhoppning om att det ska bidra till att tysta ner medelmåttornas poesirike i tonerna av dem som räknas där uppe som stora. Där uppe i himlarnas rike, det rike jag och Carl satsar på.

Lars Larsen, Stockholm 7.9.2020

Ljusets sammetsskimmer om morgonen

Ljusets sammetsskimmer om morgonen,
en bortglömd slöjas viskning om samtiden som
kvarlevan av en dröm,
en gåta vars innebörd människan bara kunde
uppfatta i ett tillstånd av sömndrucken undran,
vid den tid då medvetandet steg i rytmer,
lika ljudlöst sakta som solen.
Jag vaknade som en okänd bland främlingar
och såg ljuset teckna bilden av omvärlden som
en gång mästarna i gamla tider då
alla valde mjukare färger för en mera
stillsam bild av verkligheten.
Jag såg frukter vila på fat av blänkande
silver och solen själv glittra i mörkgröna buteljer
vars kvarglömda drycker bara förde tanken
till människans sköra hopp om himlen genom
nattliga besvärjelser,
genom alla de vägar där sinnet förfördes av
sällheten hos en virvlande drömvärld,
och där all längtan blev till en sammetsmjuk
bedövning,
långt bortom tanken.
Ni festade på ett sätt som tycktes lika
Livsbejakande som alla dessa girlander i lyckans alla
färger och ni framskred på en maskerad som
inte tycktes nog för kärlekens alla lekar,
ty fortfarande kunde jag höra suckar från något av rummen intill
där guldarmbanden föll längs
sammetslena armar vars alltför lättsamma längtan bara
dolde tyngden i den vandring som väntade på andra
sidan morgonen.
Det är sant,
Du var som mig,

ett barn av eftermiddagens stillsamma förhoppningar om
en bättre värld längre fram,
men du var fängslad och bar på juveler i glömska av
själens tyngder och någonstans en sprucken längtan
till den tid då ljudet av fäktande silver bildade
rytmen i den fallna sällhetens egen melodi.
Så talade en gång ljudlösa skuggors lekar en
kväll då månen var ensamt vittne till en sanning lika säll
som skönheten själv.

Aforism

Sanningen är en, men den är bruten till tusentals bilder genom spillran av en omvänd spegel. Detta är den glömda kärlekens eget mysterium.

Så tecknades sommarnattens siluetter i tystnad

Tänk dig den tid
då kvinnor dansade med mera öppen barm
på öppna altaner av marmor
där nyutsprungna rosor
hade samma klara andning
som människan själv.
Utan tvivel var denna tid
en tid för glädjen
men också sällheten
ty längre fram om kvällen
kom mörkret som beslöjad dröm om stillhet
och människan tycktes allt oftare
vilja dansa till den okända längtans egna sonater.

Under hänförelsen av denna längtan
kunde man därför se siden
gå i drömlika virvlar
under en stjärnbeströdd himmel
som någonstans tycktes som tecknad
av gudomligheten själv
ty överallt hade denna skönhet
fördjupat människornas samtal
men även ögonfärgen
hos sagolikt vackra kvinnor
vid en sprucken fontän
där vattnet självt tycktes porla i hänförelse
över kärlekens gåtor
då denna blev omvandlad till ögonblicksbilder av
evig skönhet
och vackrast av alla
det var den av två gestalter vid en blankklar sjö
där svanar simmade i en rofylldhet
lika förunderlig som visdomens egen.

Så tecknades sommarnattens siluetter i tystnad
och människan kunde enkelt skåda drömlika bilder
denna tid då tanken inte höll vaktan
och all längtan sökte sig längs öppnare vägar.
Här tog poeten inspiration
under bar himmel
och allra helst kvällar som denna
då månen själv tycktes ruva på livets gåtor
och sällsamma rytmer de kom som från en annan värld.
Även du visste att livet självt bar på hemligheten
och någon gång i mörka stunder
som nu, då tusentals stjärnor
blänkte i natten
att den verkliga sanningen
det var den som talade om ensamhetens gåtor
och som just därigenom
var en långväga vän.

Så kunde även tänkaren
glömma arbetet
med fjäderpennan
och låta sinnet svalkas
av överjordiskt vackra bilder
denna tid då bara hoppet ledde människan
längs vägar
där friheten själv
tycktes skymta längre fram.
Och jag såg dig en kväll
vid en ensam kandelaber.
Stearinet föll likt tårar
från ljus som bara måste ha brunnit för sanningen.
Du kämpade mot oklarheter
men vacklade vid tanken
på din tid som kvarlevan av en dröm
då bortglömda toner
kom ur ett fjärran

av ett helt annat ursprung.
Du kämpade vidare
men somnade slutligen vid tanken på ett jättelikt hjul
och därmed föddes den tid
som lät förändringens eldar
brinna i facklor
som alla stormade över slottsgårdar
i jakt på helt andra ideal,
i jakt på en annan tid.
Och på andra sidan
ingenting annat än ett ensamt piano
i avdomnad längtan
efter mänsklig beröring.

Hyllning till de glömda

Till dit där en vandring bland skogar
blev till ordlös poesi
och där vinden bar på en längtan
dit kom jag med en undran om hösten
om denna var kommen
var allt detta då ett tecken
ty vinden bar på en längtan
och denna var sällsam
som all min längtan
som alltid gällde bortglömt liv.

Här fanns en gång gläntor
där sammetsvindar
lekte bland körsbärsträdens blommor
och där vattenfallets vågor
dansade i virvlar
där vandrade jag
med hjärtats hopp om sommaren
då sommaren var som vackrast
och vindarna själva bar på ett löfte om kärleken
ty vattenfallen dansade i virvlar
och dessa var vilda
som hjärtats virvlar
de som slog runt med hoppets rytmer
då sommaren var som vackrast
och livet tycktes sammanfalla med friheten.

Här finns nu en plats
där bara glömska råder
och okända tecken talar om livets gåtor
där har jag sett körsbärsträden sloka under ett sorgflor
men någonstans längre in
ett bortglömt budskap från himlen

ty regndroppar vilar på bladen
och dessa tycks som tårar
som himlens egna tårar
de som fallit för alla dem
som bär på bördan av ett bortglömt liv.

Länge tycktes mig livet som vinden

Länge tycktes mig livet som vinden och vinden vände med sällsamma rytmer om sommaren.

Som om ingenting annat än sommaren talade om stillhetens gåtor, som som stillades lika sällsamt som människans längtan, men som log, om människan kom ensam längs glömda vägar om kvällen, då tystnaden tycktes tala om skogsgläntan som en början, en början av ett annat land

Och långt fram - inåt detta land där solen kastade ett ljus lika mjukt som en gång barndomens, där såg jag sagans egna antiloper beta bland vita liljor och än längre fram där vatten glittrade genom ett drömmande lövspel, där såg jag munkkåpor korsa flodådran, en solnedgång som föll med diktens egna rytmer

Jag skall invänta den dan då hösten blivit till en svalkande spegelbild av sommaren och ljuset glimmar likt gåtan hos en bitterljuv dröm, då skall jag följa efter på en vandring som går under bronsfärgade träd,
och en himmel som jag vet redan nu, blivit till en sprucken bild av hela mänskligheten längtan efter en annan värld.

Södra nejders mandoliner

Du hade längtat till den värld där nattfjärilar
singlade genom mörkret och där månen ständigt
sken,
och fortfarande skiner
och där mandelträdet stor i en blomning som var
som sommarens egen och just därför
som i gamla tider.
Du talade om sådant som spruckna fontäners
porlande vatten,
om färggranna näktergalars sällsamma
sång,
och kände ständigt närvaron av södra
nejders sällsamt sövande mandoliner.
Och du talade om sydländsk närhet
mellan kvinna och man och allra
helst under sena kvällars promenader
vid en vackert månbelyst strand.
Och du tycktes som född av denna
urmoders egen famn,
du var som ett konstnärligt barn,
använde ständigt färger av pastell
och tycktes enkelt kunna teckna allting med
gudomlighetens eget sammetshand.

Och jag vet,
även jag kände närvaron och var omtöcknad
av en värld vars inverkan var som av
sövande sand.

Och jag blev alltmer hänförd av vindruvans
sällsama nejder och tycktes längre fram,
framhärda med en smäktande längtan till den
klargula månens eget land,

där människor använde varandras namn
och levde och verkligen hade varann.

Och du tycktes ha en väg som var likt
en framspunnen dröm,
om den mänskliga glömskans egen värld,
om sällhetens eget land.
Och här var vinden ständigt sammetslen
och öm,
och talade sitt budskap vid det mänskliga
urhemmets egen härd,
där som sagt månen alltid låg över
en vacker sammetsstrand.

Och här växte ständigt,
som i sången,
gula citroner uppå en sådan strand
Där människor ständigt vandrade,
med varann,
ty alla var varandras bröder och systrar
och kusiner.
Här var kvinnan sydländskt vacker
bar på ett utsläppt hår,
och hennes hy var mjuk som sand.
Och vinden var sammetsmjuk och len,
överallt där den ven,
och där den fortfarande viner.

Så blev även vi alltmer varandras bröder,
varandras kusiner.
Och vi sökte alltmera verka och skapa
under det vi knöt den sydländska världens
starka band
Och jag kände alltmer närvaron av sådant
som friska växter,
ljuvligt doftande blommor,

sällsamma lunders apelsiner.
Av en väntande moders famn.
Började alltmer längta efter
något okänt,
och började blanda ihop allt med
längtan till gamla tider.
Och vi tycktes ibland som man o kvinna
Och vi blandade ihop oss själva med varann
Och vi befann oss alltmer i en sällsam längtan,
det var den sällsamma längtans egen hyllning.
Och vi sökte alltmer befrielse med okända
krafter,
drogs alltmer till sådant som droger,
och drycker präglade av vindruvans
sällsamma fyllning.

Så kom vi alltmer in i något slags okänd
sövning,
det tycktes alltmer bli till det farofyllda
äventyrets egen bedövning.
Så kom det till en kväll,
där allting var som ett rus,
jag var omtöcknad,
blandade ihop min tilltagande sömn med
nedstigandet till ett annat land.
Och jag såg två suddigt tecknade
skuggfigurer stiga ner,
i vackert tecknade gondoler,
som en bit längre fram
Befann sig på ett märkligt avstånd från varann.
Och som långsamt,
Och med blekgula lyktor,
Och i mörklagda kanaler sökte sig fram till
Ett slags väntande hamn.
Och som jag ser det nu när jag vaknat till
liv,

tycktes segla in i hela mänskligheten
i den sällsamma sorgens eget land.
Jag hörde en gång talas om ett avlägset vatten,
Där det fanns en gåtfull longitud,
Där allt vilade still,
Där ingenting hände och vinden var
Hopplöst svag

Och,
vid Gud,
människor,
jag säger er,
det är den tid vi har nu.
Där alla värden är övergivna,
det är den sällsamma sorgens eget
hav.

Så var allting förbi.
Jag hade alltför länge lyssnat till
dig i Kali Yuga,
i mörkrets tid,
där dina smäktande lögner hade
utgjort den hopplösa längtans eget nav.

Allhelgona / Halloween

Jul och påsk i all ära
I år,
jag väljer mig Allhelgona med inslag
av Halloween.
Skall duka i ordning till festmåltid,
göra mig riktigt fin
Och jag känner redan nu,
en sävlig längtan i ben och märg
Efter den tid då pumpor och löv får en
brandgul färg
Efter gamla tiders döda helgon och
förfäder
Och ofta då jag sett höstdimman täcka ett
stillsamt vilande berg.
har jag sett tecken på uppfordran och
samtidigt kvarvaro,
sett samma sak i Oktobertidens väder
Och jag vill vara på en marknad
på ett gammalt kullerstenstorg.
Där vill jag se en vacker, färggrann
blomsterbukett säljas från en vackert
flätad videkorg.
Och längre fram under en vandring,
vill jag se ett höstlöv långsamt singla
ner.
Och jag vill vandra vidare i den
tilltagande dimman och sedan se något mer,
där vill jag se ett antal flickor i mörka kläder
och hattar i sin promenads längtan efter gamla
tider.
Och jag vill se fallna löv tala om en moders
längtan och allting annat som det vakna
sinnet inte ser
Så vill jag läka gamla sår som svider

Och det förefaller som om regn och löv,
då de faller i strömmar
att de talar om hela mänskligheten spruckna
drömmar.
Så vill jag allra helst i denna tid tända ett
ljus på hela mänskligheten grav
Samtidigt vill jag lyssna till min barndomsstränder
där jag en gång hörde vajande sav.
Så vill jag stanna kvar i min egen förundran
Vill inte känna till den nutida omgivningens krav
Inför gamla tider vill jag känna beundran.

Och jag minns en gång,
jag såg en uppfordrande oktobervind
Jag såg den leka i en ensam och övergiven
Septemberlind.
Jag tror det var för länge sedan,
i min ungdoms tidiga höst
Det föreföll vara lite grann av livets egen tröst.
Jag tror den talade om saknaden av en mor,
av Moder Jord,
jag ville väl dia vid hennes bröst
Så är väl hösten lite grann av en vän,
det tycks som om den bär på sorgens
eget flor.

Så talar den om närvaron av en annan värld.
Den som förfäder och helgon kämpat för med
modets silverblänkande svärd.
Det gör inget om hösten har en falnande
glöd
Den talar trots allt om övervunnen död.
Så känner vi här enklare,
en bitterljuv längtan efter en saknad moders
famn.

Och när vi känner att det är hela mänskligheten
moder känner vi ingen nöd.
Ty familj,
vänner och kyrka tycks framhärda i den glömda
kärlekens namn.

Allhelgona,
jag ger dig min hyllning
Du talar sobert,
långt ifrån vindruvans sällsamma fyllning.
Det har länge tyckts mig som om hela
hela mänskligheten,
i vår tid framhärdar i en övergiven stad
De enda sanningar som finns är de som
vilar på spruckna skrifters blad.
Så tycks du tala samma språk som himlen
själv
Man känner närvaron av längtan blandad
med samvaro och något annat,
jag vet inte vad.
Och det är det okända som gör dig säll.

Aforism

"Sanning är inte det man tar emot, inte heller det man söker, det är det man tar emot, efter det man sökt, när man inte längre söker.

Lilith

Jag vet inte om jag var sjuklig
eller bara bedövad av en bortglömd längtan
men jag kände medvetandet försvagas under
en tankevandring som långsamt övergick
i drömmen själv.

Jag tyckte mig någonstans lyssna till toner
av harpor och kom till smultronfältens
sälla värld där vinden smekte grönskan med
mjukheten hos en förväntansfull mor.
Här tycktes allting andas ungdom och
någonstans tycktes atmosfären likt den man
finner under sommarkvällar på italienska
vingårdar,
en underbar blandning av rofylldhet och
bitterljuv längtan till andra sidan.

Tänk dig,
doften av cypresser och cikadors spel
i fjärran där sammetshimlen var som
evighetens eget löfte om nya äventyr
på andra sidan morgonen.
Du var som en lekande syster en tid som
tycktes som ett virvlande nu och vars
sorglöshet var som dagen själv.
Här hade kvinnan en avslappnad hållning och
lät svalkande vindar leka i ett hår vars
lyster var som sommarens egen,
den som just här hade sin vackraste blomning.
Om eftermiddagen,
då allting stod still och alla hemföll
åt en sömndrucken dvala,
lät man blicken gå till vindens lek
med vinrankan,

eller längre fram då allting lättade,
svalans stillsamma flykt över fälten
där männen avslutade dagens arbete
i rytmer som långsamt övergick i kvällen
själv.

Så gick dessa i den drömlika glädjens
tecken och någonstans tycktes middagarna
som en skildring av människor vid ständigt
festdukade bord där romerska cirkelmönster
av blommor löpte längs kanten av vindruvsfat
av vitmålad porslin och där drycker vilade
i karaffer av kristall som skimrade likt
människans egen tro på lyckan.
Även du drack päroncider i värmen och
lät sinnet förföras av ett rus som sakta
omvandlade samtalen till ett slags sövande
mummel och som just därigenom talade om
närvaron av en annan värld.

Du hade länge lyssnat till havsbränningarnas
avdomnade rytmer och såg detta som ett tecken
på närvaron av en annan tid och höll just
därför huvudet högt för en kommande
sannings skull.

I din panna såg jag tecken på begynnande insikt
och havssträndernas egna linjer av sammetsmjuk
visdom.

Du började bära på ett halsband och någongång,
under kvällssamtalen,
ett osynligt,
men ändå sagolikt vackert diadem,
prytt av havssträndernas egna pärlor,
och som just därför,

tycktes tala om närvaron av ensamhetens
gåtor.

Du lämnade barndomens stränder en
dag då solen brände sönder allt liv,
och då sommaren själv var bedövad av sin
egen dröm om kärleken.

Och du kom till apelsinlundens svalkande spel
av skuggor i hopp om andra tankar men lät
ändå allting vara för den kommande
insiktens skull.

För dig var denna en gåva från
himlen och just därför ett ögonblickstecken som talade
om närvaron av den gudomliga sanningen själv.
Du hade fortfarande ett utsläppt hår,
men ögonen hade fått en mörkare färg.
Du valde alltmer madonnans avhållsamma hållning
och en dag när ingen annan såg,
så föll skuggan av en mor på barndomshemmets
söndervittrade hus av vitmålad sten.
Du genomgick långsamt flera stadier av
sjukdom men bibehöll alltid den gudomliga
insikten och ingick längre fram ett förbund med himlen själv.
Jag skulle kunna berätta mer om ditt liv men
skall låta ditt väsen tala om gudomlighetens
eviga närvaro på jorden och låta detta
vara en väg för mig själv.

Something about Carl Uhnbom

(Posted 2020-03-15 on Lars Larsen's blog Forest Man)

Carl Uhnbom is a very strange phenomenon in Swedish poetry. If Walter Dan Axelsson has the best single poem of all my poet friends, Carl Uhnbom, a veteran poet, too, has the greatest amount of the best poems of all my poet friends. All his poems keep a very high standard, it is almost like hearing Stagnelius in our time. He is the most romantic of all my poet friends, and this is incredible, how he has kept the spirit of Stagnelius and the romantics of the nineteenth century, almost intact in himself and his poetry. How to describe this spirit? Let me say it this way; it is the out-of-fashion countryside warmth and cosyness and etheric platonic longing and dreaminess that characterized the Antiquity and the countryside up to the end of the nineteenth century. Something of the spirit in the warmest songs of Olle Adolphson, one of Sweden's greatest troubadours, songs like "Sigge Skoog".

Carl Uhnbom has kept that spirit, and it is incredible. It is a miracle. How is it possible? And how can anything like that go unnoticed in the literary world? Because, like Walter, Carl is virtually unknown in the media and the establishment. He is an underground poet, just like me and Walter.

I, Susanna Åkerman (virtually the inofficial leader of Swedenborgianism in Sweden and one of the leaders of the Romantic Society, Romantiska Förbundet) and several others in the underground world, acknowledge Carl as the best contemporary Swedish poet. He is better than Walter because he keeps such a high quality in all his poems, and the feelings in his poems are more pure and oldfashioned in the beautiful, good way. But he is also one of those martyrs of psychiatry, one of those who has been persecuted by psychiatry for his pure, original soul, which gives his work a stamp of nobility.

Carl has a background as an academic philosopher and psychologist from Stockholm University, but he has never told me about his merits there, if he has some degrees from there. But he is more like a philosopher than a

psychologist. He is a philosopher of the romantic school, reminding of the romantic philosophers of the early nineteenth century. People like Schelling, the Schlegel brothers and Schiller.

Carl often attends the events of the Swedenborgian library (a big specialist library with Swedenborgian literature) in Stockholm, and likes to talk with the Swedenborgian pastor Andrei Vashestov, who is also a sort of philosopher, with broad humanistic education. Carl's spirituality is deeply affected by Swedenborgianism, because of this. He believes in the Spirit World and has been a member of the lovely Hare Krishna movement, but not any more. Many of Sweden's greatest authors, people like Almqvist, Strindberg and Ekelund, were influenced by Swedenborgianism. So Carl is not alone in this.

Carl has as a philosopher primarily written his thoughts down in the form of aphorisms, deep and brilliant such, very poetical, more poetical than those of Vilhelm Ekelund, another Swedenborg-disciple who was an aphorist.

Carl has not published anything, only read his poems publicly in many poetry recitation events around in Stockholm, usually small ones, for example in the radioprograms of Radio Totalnormal. I have an own publisher ("The Delta journal's publisher", "Tidskriften Deltas förlag") where I have published two collections of poetry, and my plan has been for a time, to publish a collection of Carl's best poems as the first book I want to publish in the future, if I get that opportunity. I think it's too late now with the coronavirus.

I and Carl have many similarities, among other things that we pray now and then publicly when others listen, when we walk in the streets or are with friends. That is, not as the fundamentalists, but like all holy men and women of God have done, talking loud to ourselves, conscious of the fact that God and the angels listen to what we say. It's the classical form of prayer among saints and holy fools. If you hear Carl do this, do not think he is mad, remember what I said here, and that I do it myself, very often, especially in crises.

Carl has also been homeless, living on the streets, for a period, which marked his being for good. He has said to me that he "learned the street" during that time. He survived, and got a flat at last, where I have been a guest once, together with my ex-girlfriend Titti. Carl knows how difficult it is to be homeless today, and have tried to help me.

I and Carl speak with each other almost in a trance way, the one often being uncertain what the other means, but yet continuing to speak with each other, interpreting each other with the help of the Holy Spirit. We speek so deep things, the secrets of the heart. Carl is such a deep thinker that you have to be really alert to be able to have a philosophical conversation with him. Almost all he says to me could be some deep aphorism in a book.

Once Carl will get his confirmation as a poet and philosopher, getting his name into the history books of the earth (the New Earth), and that will be a happy day for me, indeed. So much I love Calle Uhnbom.